

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Også sendt pr. telefaks nr. 22 24 95 68

Oslo, 31. mars 2003

Vår ref.:
KnE

Deres ref.:
02/2296 EV AT

Ansvarlig advokat:
Knut Ekern

**HØRINGSSAK OM ENDRINGER I
INDUSTRIKONSESJONSLOVEN OG
VASSDRAGSREGULERINGSLOVEN - HØRINGSUTTALELSE**

1 Innledning

Det vises til departementets høringsbrev av 29.11.2002 med anmodning om høringsuttalelser, jf også departementets brev av 23.01.2003 hvor det er gitt fristutsettelse til 31.03.2003. Vi avgir med dette vår høringsuttalelse.

2 Departementets saksforberedelse

Partsinteressenter og andre har hatt innsigelser til departementets saksforberedelse. Det har særlig vært fremhevet at det ikke ble nedsatt et bredt sammensatt utvalg som for å utrede behovet for innføring av et eierskapsnøytralt hjemfallsinstitutt samt evt. å foreslå utforming av dette.

Som kunngjort i departementets pressemelding 10.02.2003 er det besluttet å nedsette et slikt utvalg. Hørings-saken skal imidlertid fullføres før utvalget er nedsatt.

I høringsnotatet fremheves to sentrale årsaker til å beholde hjemfallsinstituttet: 1) forvaltningen av knappe naturressurser og langsiktig nasjonal handlefrihet og 2) sikring av offentlige inntekter gjennom den inndragning av grunnrente som hjemfall innebærer.

I høringsnotatet gis det uttrykk for at forslaget styrker "myndighetenes langsiktige handlingsrom med hensyn av styring av ressursforvaltning,

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
02/2351 - 162	
DATO - 3 APR. 2003	
AN 501	EKSP.
Vassdragskgr.	

**Advokatfirmaet
PricewaterhouseCoopers DA**
Karenslyst allé 12
N-0245 Oslo
Telefon: (+47) 23 16 00 00
Telefaks: (+47) 23 16 03 00
Org. nr.: 975 961 281
advokatfirmaet.pwc@no.pwcglobal.com

Partnere
Ulf Werner Andersen (H)
Morten Beck
Tor G. Birkeland
Per Arne Damm (H)
Leif Drillestad
Knut Ekern
Stein Eriksrud (H)
Torben Foss
J. Christian Grevstad
Pål Hasuer
Anders V. Heieren
Hans Olav Hemnes
Sigurd Knudtzon
Bård I. Koppang
Tor H. Langfeldt
Bjørn-Erik Leerberg
Hans Olav Rostveit (H)
Peter Simonsen (H)
Henning M. Stephansen (H)
Svein T. Sønning

H= møterett for Høyesterett

Faste advokater
Erlend G. Balsvik
Frode A. Berntsen
Ragnar Bredvold
Peter Rogge Eliason
Ann Kristin Emble
Steinar Hareide
Hans Henrik Holmboe
Tove Ihle-Hansen
Trond Ingebrigtsen
Petter Heide Larsen
Tone M. W. Lystrup
Elin Malt
Thor Mathisen
Morten Pind
Jan Samuelsen
Eva E. Skancke
Yngvar Engelstad Solheim
Per Helge Stoveland
Morten Weidemann Thorstensen
Kåre Aasen Tveit
Arne Vrålstad
Knut-Terje Winther-Sørensen

Medlemmer av DNA

Senior skatterådgivere
Wenche Torp Andresen
Tore Østebrod

Oslo Bergen Trondheim
Førde Kristiansand Fredrikstad
Stavanger

Tilknyttet **LANDWELL**
internasjonale advokatnettverk

eierskap og offentlige inntekter. Betydningen av dette må sees i lys av at vannfallene representerer evigvarende ressurser av stor verdi, og at en ikke kjenner hvilke styringsbehov og styringsmuligheter som vil foreligge langt frem i tid.” (notatet s. 27)

Tilsvarende er uttalt flere steder i høringsnotatet. Etter vårt syn burde man utrede nærmere hva som legges i usikkerheten omkring *fremtidige styringsmuligheter*, for eksempel om dette knytter seg til gjeldende nasjonalt regelverk, internasjonale forpliktelser eller fremtidig budsjettssituasjon. Det mulige fremtidige *styringsbehovet* burde etter vårt syn også vært utdypet med synspunkter omkring det fremtidige *styringsomfanget* samt *karakteren av reguleringsbehovet*.

Styringsbehovet og styringsmulighetene må nødvendigvis veies opp mot styrken på det virkemiddel som foreslås i høringsnotatet. Vi kan ikke se at dette er nærmere vurdert i høringsnotatet. Forslaget innebærer at kraftanlegg en meget betydelig del av norsk vannkraftproduksjon, tilsvarende anslagsvis 110 TWh/år, hjemfaller til staten 75 år etter lovendringen. Om dette er en adekvat måte å sikre fremtidig styringsbehov og styringsmuligheter på, og om styringsomfanget er så stort, er kjernespørsmålene som må vurderes i lovgivningsprosessen. Etter vårt syn gir høringsnotatet ikke tilstrekkelig grunnlag for høringsinstansene til å vurdere disse spørsmål. Dette er en alvorlig svakhet ved høringsnotatet. Etter vårt syn tilsier dette at også rapporten til det utredningsutvalg som skal nedsettes også sendes ut på høring.

I høringsnotatet gis det uttrykk for at innføring av eierskapsnøytralt hjemfall vil bidra til økt effektivitet og verdiskapning i kraftproduksjonen. Vi er enig i departementets oppfatning om at en konsekvens av forslaget vil bidra til økt effektivitet som nevnt. Man avhjelper en innlåsnings effekt som åpenbart eksisterer under dagens regelverk. Vi oppfatter dette som faglig sett den viktigste begrunnelsen for innføring av eierskapsnøytralt regelverk (generelt hjemfall, evt. ikke hjemfall for noen). Etter vårt syn kunne departementet fremhevet dette ytterligere.

Vi forutsetter at det utvalg som skal nedsettes også vil vurdere utformingen av lovendringene, og vi har derfor ikke kommentert disse nærmere.

3 Industrikonsesjonsloven § 36

Etter industrikonsesjonsloven § 36 kreves det konsesjon for erverv av mer enn 20 % av aksjene eller stemmene i et selskap som innehar rettigheter som erververen ikke kunne erverve direkte uten konsesjon etter industrikonsesjonsloven. Vi kan ikke se at forholdet til § 36 er vurdert i høringsnotatet.

Vi har vanskelig for å se behovet for konsesjonsplikt for erverv av aksjer eller stemmer som nevnt når det alt vesentlige av vannkraftanleggene etter forslaget vil være underlagt hjemfall til staten. Vi konstaterer i denne sammenheng at det i dagens praksis normalt ikke settes noen vilkår i slike aksjekonsesjoner, og det synes rimelig å anta at behovet vil være enda mindre etter innføring av eierskapsnøytralt hjemfall.

Vi antar at styringsbehovet knyttet til aksjeervert tilfredsstillende kan ivaretas av gjeldende praksis, som i høringsnotatet også foreslås lovfestet, om at ervert av mer enn 90 % av aksjene i et selskap som innehar eiendomsrett, bruksrett og langsiktig disposisjonsrett til vannfall er konsesjonspliktig etter lovens kapittel 1.

Vi ber departementet om alternativt å vurdere om ikke konsesjonsplikten etter § 36 i alle fall kunne begrenses til kvalifisert ervert av aksjer eller stemmer i selskap hvis vannfall ikke er underlagt hjemfallsforpliktelse.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers DA

Knut Ekern
advokat